

Editör'den,

Liberal Düşünce'nin 27. sayısı ile sizlere yeniden merhaba demekten sevinç duyuyoruz. Bu sayımızda tek bir konuda odaklanmaktan ziyade değişik konularla ilgili, fakat yine son derece ilginç, yararlı, ufuk açıcı ve bir kısmı Türkiye'de ilk olan yazılarla karşınızdayız. Geçen sayımızın sunuşunda bu sayıda ele almayı vaad ettiğimiz "liberal düşünce liberal düşünceye bakıyor" konusunu ise bir sonraki sayıya bıraktık.

Bazı konular ve ilkeler var ki, üzerlerinde ne kadar durulsa az. Bunlardan biri, kuşkusuz, ifade özgürlüğü. *Liberal Düşünce* olarak ifade hürriyetine özel bir önem verdiğimiz okuyucularımızın malûmu. Daha önce ağırlıklı sayılarda ele aldığımız bu hususta, bu sayıda da dört önemli yazımız var. İlki, etkili düşünür Norman Barry'den. Özlem Yılmaz'ın çevirisiyle istifadenize sunulan bu yazıda Barry, batı düşünce geleneği içinde ifade özgürlüğünün köklerinin ve anlamının tahlilini yapmakta. Barry'yi kendi kültürümüzden bir klâsik çalışma tamamlıyor: Mevlüt Uyanık tarafından sadeleştirilen, Ziya Paşa'nın insanlar arasında düşünce farklılıklarının niçin ve nasıl insanlığa yarar sağladığıyla meşgul olan çalışması. Ziya Paşa'yı, Zühtü Arslan'ın Anayasa Mahkemesi'nin 40. kuruluş yıldönümü dolayısıyla düzenlenen "Siyasal, Sosyal ve Ekonomik Yönden 2001 Yılında Yapılan Anayasa Değişikliklerinin Hak ve Özgürlüklere Yansımaları" konulu sempozyumunda sunduğu, genel olarak temel hak ve özgürlüklerin Türkiye'nin anayasa rejiminde sınırlandırılmasıyla ilgili tebliği izliyor. Ve bu konudaki son yazımız, seçkin anayasa hukukçusu Mehmet Turhan'ın Anayasa Mahkemesi'nin Fazilet Partisi'ni kapatma kararını değerlendiren makalesi. Tabiatıyla, bu yazı da bir bakıma ifade özgürlüğüyle ilgili, zira söz konusu kapatma kararının ifade özgürlüğünü ihlâl eden yönlerinin bulunduğu her ciddî hukukçunun kanaati. Bu dört yazının ifade özgürlüğü hakkındaki bilgi, kavrayış ve ufkunuza genişleteceğine inanıyorum.

Dergide, daha sonra, Mustafa Acar Türkiye'nin kronik toplumsal krizlerinin bireysel dinamikleriyle ilgili deneme yazısıyla sizlere sesleniyor. Ünlü iktisatçı Jagdish Bhagwati, Muhittin Ataman tarafından çevrilen yazısında, küreselleşme karşıtlarının tezlerini inceliyor ve nerede yanlışlıklarını sergiliyor. Sonraki yazımız da küreselleşmeyle ilgili. Çevirmen yine Muhittin Ataman ve bu yazıda David Dollar ile Aart Kraay küreselleşmenin insanların refahına yaptığı katkıyı belgeliyor. Bu belgeleme izleyen yazıda da sürüyor. Bu sefer Timoty Taylor küreselleşmeyle ilgili gerçekleri rakamlar ve olaylarla gösteriyor. Güliz Uluç ise, küreselleşme olayını kültürel bağlamda çözümlenmeye çalışıyor. Bu dört yazı, böylece, küçük bir küreselleşme dosyası teşkil ediyor ve küreselleşme özel sayısı olan ve çok ilgi çeken önceki bir sayımızı tamamlıyor. Ar-

tık *Liberal Düşünce*'nin küreselleşmeyle ilgili en ciddi yayını yapan dergi olduğunu söylersek herhâlde bir abartma yapmış olmayız.

Yirminci yüzyılın büyük liberteryen yazarı Robert Nozick, bu yılın şubat ayında vefat etti. Ve ne yazık ki bu vefat, Nozick kollektivist kampa dahil olmadığı için olsa gerek, ülkemizde fazla dikkat çekmedi. Oysa Nozick, 20. yüzyılın en büyük filozoflarından. Nozick'in ünlü eseri *Anarchy, State and Utopia* (1974)'nin Türkçe'ye kazandırılmasını sağlayan *Liberal Düşünce* çevresi bu büyük filozofun ölümünü sessiz sedasız geçiştiremeyeceğinden, bu sayıda filozofla ilgili üç yazıyı dergiye aldık: İlki, Türkiye'de Nozick'i ilk keşfedenlerden biri olan Mustafa Erdoğan'ın filozofu ve felsefesini etraflıca tanıtan bir yazısı. İkincisi, yine ünlü bir hukuk düşünürü ve dergimizin danışma kurulu üyesi olan Richard Epstein'in, Mustafa Erdoğan'ın çevirdiği, Nozick'le ilgili yazısı. Ve son olarak, yakınlarda Nozick üzerine doktora tezini tamamlayan Yıldız Karagöz'ün Nozick'i tanıtan yazısı. Umarız Türkiyeli okuyucular bu yazıları Nozick'e hakettiği ilgiyi göstermenin vasıtası yaparlar.

Karl Popper ülkemizde nispeten iyi tanınan bir isim. Liberal gelenek içinde yer aldığı tartışmasız olan Popper'in klâsik liberalizmle ilişkisi nedir? Popper'dan bir klâsik liberal teori türetilir mi? Recep Tapramaz'ın Jeremy Shearmur'dan yaptığı çevirinin konusu bu. Bunu izleyen yazı, Popper'in çağdaşı ve dava arkadaşı Hayek hakkında. Ahmet Melih Saraçoğlu Hayek'te demokrasi konusunu ele alıyor. Ferudun Yılmaz ise, "Hayek'te piyasanın epistemik rolü"nü araştırmakta. Seçim atmosferine iyice girdiğimiz şu günlerde Birol Akgün ülkemizde parti sisteminin gelişimiyle demokratik istikrar arasındaki ilişkiyi çözümlüyor. Erdal Abdülhakimoğulları ise, bir hukukçu ve siyaset bilimci gözüyle, yine çok önemli bir konuyu, siyasî partilerin malî bakımdan denetlenmesini irdeliyor. Sonraki yazımız Namık Kemal Öztürk'ün ve konusu demokrasinin can alıcı bir sorunu: Bağımsız İdarî Otoriteler. Yargıtay eski başkanı Sami Selçuk meslekî hayatının kapanış konuşmasında yine ülkeye hayatî mesajlar verdi. Bu mesajların kaybolmasına gönlümüz razı olamayacağından, Selçuk'un konuşmasını olduğu gibi yayınlıyoruz. Ve son yazımız çevreyle ilgili. Neredeyse bütün çevrecilerin kollektivist olduğu bir ortamda, dergimiz çevre sorunlarına liberal perspektiften daha iyi ve etkili çözümler bulunabileceğini kanıtlama çabalarının bir parçası olarak Cary Coglianese'den bir yazıyı Caner Erkân çevirisiyle size sunuyor.

Liberal Düşünce'nin gelecek (güz) sayısı, bu yazının başında da vurgulandığı gibi, bir kendi kendimize bakma sayısı olacak: "Liberal Düşünce Liberal Düşünce'ye Bakıyor" başlığıyla elinize ulaşacak bu sayıda hem Liberal Düşünce Topluluğu hem de liberalizm ve liberal olmanın anlamıyla ilgili yazılar bulacaksınız. Sakın kaçırmayın.

Güz sayısında buluşuncaya kadar hepimize açık zihinli ve özgürlük dolu günler diliyorum.